

Punkt 4.

Orientering om årsrapport for projekt Job- og Familie

2017-002572

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalget og Beskæftigelsesudvalget en orientering om årsrapport for Projekt Job- og Familie, herunder

at da resultaterne omkring økonomi, beskæftigelseseffekt, skolefravær og indsatsstrappen for familierne ikke er overbevisende og faktisk er dårligere end for kontrolgruppen, så ses ikke et grundlag for at videreføre projektet i 2021

at der heller ikke ses et grundlag for at medtage en videreførelse af projektet til de kommende budgetforhandlinger for budget 2021

at erfaringerne fra projektet omkring samarbejdet med familierne og det interne samarbejde i forvaltningen mellem familie- og beskæftigelsesområdet bliver implementeret i det fremtidige samarbejde mellem de to fagområder/de to afdelinger og skal gælde ikke bare for de involverede afsnit, men for alle relevante afsnit i de to afdelinger.

Projektleder Sisse Hove Sørensen deltager under behandling af punktet.

Beslutning:

Til orientering.

Udvalgene takker for et spændende oplæg og anerkender udfordringen ved at arbejde med netop denne målgruppe, herunder at det kræver tid at skabe økonomiske effekter af disse indsatser.

Dias vist på mødet er vedhæftet referatet.

Sagsbeskrivelse

Projekt Job og Familie er et 3-årigt forsøgsprojekt, som oprindeligt blev etableret i et samarbejde mellem Skoleforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen, Sundhed- og Kulturforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har efter de første to projekt år udarbejdet en evaluering af projektet. I denne indstilling redegøres kort for hovedindholdet i årsrapporten, som er vedlagt dagsordenen som bilag.

Baggrunden for Projekt Job og Familie

I forbindelse med budgetforhandlingerne for 2017 blev det besluttet, at der skulle iværksættes et samarbejde mellem relevante forvaltninger omkring området med socialt udsatte familier. Formålet hermed var at pege på styrkende indsatser, samt afdække potentialet for besparelser via en mere koordineret indsats. Forvaltningerne blev efterfølgende enige om, at der skulle etableres et 3-årigt forsøgsprojekt baseret på metoderne og anbefalingerne fra et tidligere STAR-projekt omkring udsatte familier, der har været afviklet i 10 kommuner.

Projektet skulle være et metodeudviklingsprojekt med det formål at udfordre den eksisterende opgaveløsning og være med til at nedbryde barrierer samt være med til at finde nye veje i det tværfaglige samarbejde omkring indsatsen for udsatte familier. Formålet med projekt Job og Familie har været at sætte ind med en helhedsorienteret og tværfaglig indsats over for hele familiens vanskeligheder og udfordringer, så der bliver skabt en bedre sammenhæng mellem familielivet, privatøkonomien samt at forældrene på sigt opnår en tilknytning til arbejdsmarkedet. Ift. børnene er formålet, at de skal sikres en stabil gang i dagsinstitutioner eller følge skolegang eller ungdomsuddannelse samt være aktive med fritidsinteresser eller fritidsarbejde.

Det organisatoriske set-up for projektet

Projektet er etableret som et samarbejde mellem Job – og Aktivhuset i jobcentret og familiegruppe Øst og Sydvest med mulighed for inddragelse af andre forvaltninger i arbejdet med familierne. Projektgruppen, der til dagligt arbejder med projektfamilierne, er sammensat af 3 rådgivere fra beskæftigelsesområdet samt 4 rådgivere fra familieområdet fordelt på to teams (Øst og Sydvest).

Med den måde, hvorpå Projekt Job og Familie er tilrettelagt, er der tale om en investering, hvor Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen bruger ekstra rådgiverressourcer samtidig med, at der er udpeget en projektleder for initiativet. Derudover trækkes på ekstern konsulentbistand. Samlet er investeringen aktuelt på ca. 1,7 mio. kr. årligt, som er finansieret af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens budgetramme og konkret findes ved at nedprioritere indsatsen overfor andre borgere.

Beskrivelse af projektfamilierne

Der indgår løbende 50 familier i initiativet, som der arbejdes tværfagligt og helhedsorienteret med. Der har i den to-årige projektperiode været udskiftning i familierne i takt med, at målene for familierne er opnået. I denne evaluering indgår der 59 familier (77 voksne og 102 børn). Der er aktuelt 47 familier i projektet, og 12 familier er afsluttet efter mere end ét års deltagelse, eller er afsluttet tidligere, fordi målet er nået. Ud over de 59 familier i evalueringen, er der flere familier, der har været inde og vende kortvarigt i projektet – disse indgår ikke i evalueringen.

Familierne er kendetegnet ved at være tilknyttet såvel familiegruppen som jobcentret, idet den/de voksne er på kontanthjælp eller ressourceforløbsydelse samtidig med at der er oprettet en sag i familiegruppen. Det skal dog nævnes, at sammensætningen af projektfamilierne er forskellig og fra projektstart var det et kriterie, at der skulle være indsatser iværksat på børneområdet, for at familien kunne indgå i projektet. Dette for at efterprøve om børnene kunne bringes ned af indsatstrappen til mindre indgribende foranstaltninger.

Der er dog i praksis givet lidt efter på dette kriterium undervejs, så også familier uden indsatser er kommet med i projektet. En årsag hertil er blandt andet, at det har været vanskeligere end først antaget at rekruttere familier til projektet, samt at der er taget nyopstartede sager uden indsatser med, men hvor vurderingen har været, at familien ville kunne profitere af at deltage i projektet, og kunne undgå et rådgiverskifte ved opstart i projektet umiddelbart efter modtagelsen.

Foranstaltningerne på børneområdet tegner da også et bredt billede – 14 % af børnene er anbragte, 50% modtager forebyggende foranstaltninger, og for 36% er der ikke registreret foranstaltninger på i januar måned 2020.

Kontrolgruppe

De opnåede resultater for indsatsfamilierne er på en række hovedområder holdt op imod en kontrolgruppe, som består af 21 familier (30 voksne og 44 børn), som i 2018 opfyldte kriterierne for at indgå i projektet, men som enten takkede nej til deltagelse, eller hvor deres rådgiver vurderede, at de ville have svært ved et rådgiverskifte.

Resultater for børnene

På børneforanstaltningsområdet var ambitionen, at familierne skulle hjælpes ned ad indsatsstappen mod mindre indgribende foranstaltninger. Hvad angår foranstaltninger på børneområdet, er der 3 børn, der ved projektstart var anbragt i plejefamilie, men som nu (januar 2020) er hjemgivet, hvor foranstaltningerne enten er ophørte (2), eller hvor der er iværksat hjemmebaseret foranstaltninger (1). Dog er der også 5 børn, der er blevet anbragt i perioden. Der har derudover været en tilgang på 22 børn til de hjemmebaserede foranstaltninger og forebyggende indsatser, mens der har været en afgang på 20 børn. Samlet set er der således flere bevægelser opad end nedad på indsatsstappen.

Til sammenligning er der i kontrolgruppen også foranstaltninger, der enten er ophørt eller har bevæget sig nedad indsatsstappen. Det gør sig gældende for 4 anbringelser. Omvendt er der dog også 2 nyanbringelser i perioden. Der har samlet været flere bevægelser nedad trappen end opad trappen for kontrolgruppen og dermed er resultatet på børneforanstaltningsområdet dårligere for børnene i projektet end for kontrolgruppen.

I projektperioden har skoleforvaltningen trukket fraværstal for børnene i projekt Job og Familie. Når man kigger på 4. kvartal 2017 sammenlignet med 4. kvartal 2019, ses der en stigning i skolefraværet. Gennemsnitligt var fraværet i 4. kvartal 2017 på 11,0% mens det i 4. kvartal 2019 er vokset til 12,7%.

For at kunne følge familiernes trivsel og udvikling er der løbende blevet udfyldt progressionsmålinger for familierne i projektet. Progressionsmålingerne er udfyldt af forældrene for både dem selv og deres børn i samarbejde med projektrådgiveren.

Målingerne viser, at der er sket en positiv udvikling med børnene gennem projektets 2 år. Dog er børnene i projekt Job og Familie kraftigt overrepræsenteret i kategorierne "på kanten af" – og "uden for normalområdet", når det generelt kommer til trivsel ift. befolkningen i Danmark. Dog viser målingerne, at det går den rigtige vej for børnene, hvad angår trivsel.

Resultater for de voksne

De 77 voksne i projektet har i gennemsnit været næsten 16 år på offentlig forsørgelse, siden de blev 18 år, eller har aktuelt gennemsnitligt været på offentlig forsørgelse de seneste 9 år, hvilket i sig selv er barriere for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Der har indtil videre i projektet været en generel intensiv beskæftigelsesindsats, idet 58 voksne svarende til 88% har været i aktivering, og aktiveringsprocenten har ligget på omkring 32%. Til sammenligning ligger aktiveringsprocenten for borgere tilknyttet Job- og Aktivhuset normalt på omkring 15-20%. Antallet af voksne, som ikke er offentligt forsørgede er vokset fra 7 til nu 11 personer, hvilket er en vækst på 4 personer svarende til ca. 57%. Der er 7 voksne, som i perioden er kommet i ordinært job, men der er desværre også 3 andre voksne, der er kommet på offentlig forsørgelse, så udvidelsen kun omfatter 4 personer.

Resultatet er lidt dårligere end for kontrolgruppen, hvor antallet af ikke offentligt forsørgede er vokset fra 5 til 8 personer, hvilket svarer til en vækst på ca. 60%.

Hvad angår de voksnes trivsel er der i lighed med børnene fremgang at spore, og det gør sig særligt gældende ift. spørgsmål omkring, hvorvidt "man er vågnet frisk og veludhvilet de sidste 2 uger" samt om "man har følt sig aktiv og energisk". Det er især de forældre, der er kommet i arbejde, som også er kommet i bedre trivsel. Ud over trivselsmålet, har forældrene også besvaret spørgsmål omkring deres parathed ift.

arbejdsmarkedet (BIP). Der er også fremgang at spore på disse spørgsmål, og fremgangen har været stødt stigende gennem hele projektperioden.

Derudover viser projektrådgivernes vurderinger af de voksnes funktionsniveau, at de generelt har flyttet sig positivt særligt for områderne psykisk funktionsnedsættelse, samfundsliv og socialt liv.

Status på økonomien i projektet

I projektet måles kommunens ekstraordinære udgifter forbundet med familierne, dvs. udgifter udover f.eks. udgifter til børnepasning og almindelig skolegang i 4. kvartal hvert af årene.

Når økonomien gøres op og sammenholdes med kontrolgruppen i samme periode, ses det, at det "økonomiske resultat" for kontrolgruppen er bedre end for projekt Job og Familie, og der ses således ingen økonomisk effekt af indsatsen over for familierne i projekt Job og Familie. Det er i særlig grad udgifterne til børne- og familieforanstaltninger, der i 2019 er steget for familierne i projektet i modsætning til kontrolgruppen, hvor der er sket en reduktion. For de voksne ses der færre udgifter til forsørgelse, idet der er voksne, der i perioden er blevet selvforsørgende.

Selv om det økonomiske resultat er dårligere end for kontrolgruppen, ses der reducerede udgifter for Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen i størrelsesordenen ca. 1,5 mio. kr. Det er dog lavere end det investeringsbeløb på 3,4 mio. kr. (1,7 mio. kr. årligt), som er anvendt på at drive projektindsatsen. Samlet set er der således efter de to første projektår et økonomisk underskud på ca. 1,9 mio. kr. Hertil kommer at Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens budget er blevet reduceret med 1,0 mio. kr. (0,5 mio. kr. pr. år).

Hvad siger familierne?

Til brug for evalueringen er der udført kvalitative interview med 12 familier. Det er valgt at interviewe familier, som har deltaget i mere end 1 år, så de har et vist erfaringsgrundlag. Der er både udvalgt familier, der har nået deres mål, men også familier, der fortsat er med i projektet. Dette med henblik på at indfange de forskellige familiers oplevelser. Formålet hermed har været at udforske familiernes egne erfaringer med projektet og hvad de oplever, som virksomt ud fra et borgerperspektiv. Helt overordnet har 10 familier været glade for projektet, mens 2 familier ikke oplever en forskel i den indsats, som de modtager.

Følgende punkter har vist sig at være vigtige for borgerne:

- Det er let at få fat i rådgiver
- Møder kan afholdes i hjemmet
- Familierådgiver og jobrådgiver koordinerer indbyrdes
- Rådgiverne hjælper med at "finde vej" i systemet
- Både familierådgiver og jobrådgiver skal indgå aktivt i samarbejdet
- Tæt opfølgning med hyppige møder og fremdrift i tingene
- Rådgiverne lytter til og inddrager borgeren
- Rådgiverne hjælper med de problematikker, familierne oplever (stort som småt)
- Børnenes trivsel er afgørende vigtigt – ofte 1. prioritet
- Hjælp til børnene kan give ro og overskud til forældrene
- Hjælp til vejen mod arbejdsmarkedet i et tempo, hvor borger kan følge med

Hvad siger rådgiverne?

Der er på tilsvarende vis gennemført kvalitativ fokusgruppeinterview med de 7 rådgivere i projektet samt med projektlederen. Rådgiverne fortæller om deres erfaringer med en ny måde at arbejde på og bidrager med vigtig viden om, hvad der virker i arbejdet med at skabe udvikling sammen med borgerne. Herudover fortæller de også om deres erfaringer med at arbejde tværfagligt hen over snitfladen mellem beskæftigelses- og familieområdet.

Ud fra interviewet peger rådgiverne på at følgende er særligt virksomt i arbejdet med familierne:

- Tæt relation til familien
- Troen på borger
- Hyppig opfølgning
- Tilgængelighed

- Motiverende samtaler
- Skræddersyede indsatser
- Samarbejde mellem familierådgiver og jobrådgiver

Udover ovenstående punkter til arbejdet med familierne, beskriver rådgiverne også erfaringer og anbefalinger til daglig drift. Det fremhæves, at de på sagsniveau får dannet sig et godt overblik, når de får en ny sag, så de ved hvilke samarbejdspartnere, der er involveret – de får en tæt kontakt og får tænkt hinanden ind i møder mv. Rådgiverne peger også på vigtigheden af, at der er ledelsesmæssig opbakning til at deltage i fællesmøder.

Herudover peger de på vigtigheden af, at fagpersonerne generelt får et kendskab til – og indsigt i hinandens arbejde – fx ved at besøge hinanden eller ved fysisk at være til stede i hinandens huse nogle dage om ugen. Det er vigtigt, at man ved, hvem der kan kontaktes hvornår. Rådgiverne har et ønske om, at den viden, der er opnået gennem projektet, bredes ud til de andre familiegrupper og huse i jobcentret.

Opsamling

Det kan konstateres, at projektet indtil videre ikke haft den ønskede effekt, når der ses på det økonomiske aspekt, hvor den oprindelige intention var at opnå besparelser på udgifterne til familierne.

Der er heller ikke opnået den beskæftigelsesmæssige effekt, som var forventet, idet det er et relativt lavt antal personer, der er kommet i arbejde/uddannelse, som resultat af deltagelsen i projektet. Tilsvarende er der ikke opnået en reduktion i børneforanstaltningerne og den tilhørende indsatstrappe.

Til gengæld ses mærkbar forskel, hvad angår forældrenes og børnenes trivsel. Derudover har forældrene udtrykt stor tilfredshed med at deltage i projektet.

Rådgiverne i projektet peger på gode erfaringer med at arbejde med en tværfaglig indsats på tværs af familie- og beskæftigelsesområdet og betegner arbejdet med projektfamilierne som positivt og meningsfyldt.

Da resultaterne omkring økonomi, beskæftigelseseffekt, skolefravær og indsatstrappen for familierne ikke er overbevisende og faktisk er dårligere end for kontrolgruppen, så ses ikke et grundlag for at videreføre projektet i 2021, og derfor ses der heller ikke et grundlag for at medtage en videreførelse af projektet til de kommende budgetforhandlinger for budget 2021.

Til gengæld er der noget at hente i samarbejdet med familierne og på det interne samarbejde i forvaltningen mellem familie- og beskæftigelsesområdet. Der er opnået rigtige gode resultater på familiernes oplevelse af hjælpen og støtten fra projektet og de tilknyttede rådgivere.

Det er således Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens udgangspunkt, at projektet ophøre ved udgangen af 2020, når den 3-årige projektperiode er tilendebragt.

Ved nedlukning af projektet vil der blive taget store hensyn til de involverede familier, som netop har udvist bekymring, hvis projektet lukkes ned. Det vil være vigtigt, at sørge for en god overgang, hvor der fortsat er en god kontakt til familierne og det bør så vidt muligt undgås, at der sker rådgiverskifte. Men der vil fremover være mindre tid til familierne, da rådgiverne vil få andre sager, som de skal være ansvarlige for.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen vil sørge for, at erfaringerne fra projektet på de bløde områder bliver implementeret i det fremtidige samarbejde mellem de to fagområder/de to afdelinger og skal gælde ikke bare for de involverede afsnit, men for alle relevante afsnit i de to afdelinger.

Årsrapporten er allerede drøftet i de to afdelingers ledergrupper og der er bred enighed om, at der skal arbejdes videre med erfaringerne fra projektet herunder hvordan der skabes en mere smidig adgang til hinanden og hvordan familieplanen vil kunne anvendes som et fælles redskab på tværs af de to fagområder. Næste skridt bliver at de to afdelinger sætter sig sammen med henblik på, at nå frem til en fælles aftale / forståelse af det fremtidige samarbejde omkring udsatte familier.

Resultatet af forsøgsprojektet vil sammen med aftalen om det videre samarbejde mellem de to fagområder blive formidlet videre til relevante ledere og medarbejdere i de to afdelinger via afholdelsen af en mini-konference i efteråret 2020.

Bilag:

Afrapportering projekt Job og Familie 2020

Dias til 19.06.20 - Projekt Job og Familie - oplæg til fælles udvalgmøde.pdf